

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
з дисципліни «Державне регулювання підприємницької діяльності»
для студентів спеціальності 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

2017

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

До видавництва й у світ дозволяю
Проректор

І. П. Гладкий

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
з дисципліни «Державне регулювання підприємницької діяльності»
для студентів спеціальності 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № __ від _____

Укладач:

Прокопенко М.В.

Відповідальний за випуск:

Іванілов О. С.

Харків, ХНАДУ, 2017

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи студентів
з дисципліни «Державне регулювання підприємницької діяльності»
для студентів спеціальності 051 «Економіка»,
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
денної та заочної форм навчання

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № __ від ____

Харків, ХНАДУ, 2017

ВСТУП

Методичні вказівки містять завдання самостійних занять по темах курсу «Державне регулювання підприємницької діяльності», метою яких є закріплення знань студентів, одержаних під час слухання лекцій.

Мета викладання дисципліни – формування системи знань про сутність і зміст державного регулювання як філософію підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки і конкуренції.

Задачі викладання дисципліни – вивчення основних понять, систем і алгоритмів ДРЕ; набуття практичних навичок розв'язання конкретних завдань; формування вмінь творчого пошуку резервів удосконалення її діяльності підприємства в умовах державного регулювання.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПРАКТИЧНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

ТЕМА 1. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК ФУНКЦІЯ ДЕРЖАВИ.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Що характеризує межа виробничих можливостей?
2. У чому полягає сутність ефективності за Парето?
3. Охарактеризуйте ринкову, командну та змішану форми організації економіки.
4. Унаслідок чого в економіці виникають вади ринкового саморегулювання?
5. У чому полягає сутність монополізації економіки як вади ринкового саморегулювання?
6. У чому полягає економічна сутність природних монополій?
7. У чому полягає економічна сутність штучних монополій?
8. Які властивості притаманні суспільним товарам?
9. Що таке «чисті суспільні товари»?
10. Що таке «змішані суспільні товари»?
11. Що таке «приватні товари»?
12. Що таке «локальні товари»?
13. З чим пов'язана нездатність приватного сектору забезпечувати людей суспільними товарами?
14. За рахунок яких коштів фінансується виробництво суспільних товарів?
15. Унаслідок чого в економіці виникають зовнішні ефекти (екстерналії)?
16. В чому полягає сутність позитивних екстерналій?
17. В чому полягає сутність негативних екстерналій?
18. В чому полягає сутність недосконалості інформації як вади ринкового саморегулювання?
19. Що таке «інформаційна асиметрія»?
20. Що таке «неповнота ринку» як вада ринкового саморегулювання?
21. Що таке «економічна нестабільність» як вада ринкового саморегулювання?
22. У чому полягає сутність політичної, соціальної і міжнародної функцій держави?
23. В чому полягає сутність економічної функції держави?
24. Що таке «обов'язкові товари»?
25. Що таке «патерналізм»?
26. У чому полягає сутність стабілізаційної функції держави?

ТЕМА 2. СТРАТЕГІЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Що таке «концепція соціально-економічної політики»?
2. Що таке «соціально-економічне прогнозування (СЕП)»?
3. Що таке «гіпотеза» як форма наукового передбачення?
4. Які основні функції СЕП?
5. Що таке «ретроспекція», «діагноз» і «проекція» як стадії наукового аналізу соціально-економічних процесів?
6. У чому полягає сутність цілеспрямованості, системності, наукової обґрунтованості, адекватності, альтернативності як принципів СЕП?
7. Яким чином класифікуються соціально-економічні прогнози?
8. Яким чином класифікуються методи прогнозування?
9. У чому полягає сутність експертних методів прогнозування?
10. У чому полягає сутність екстраполяції як методу прогнозування?
11. У чому полягає сутність моделювання як методу прогнозування?
12. Що таке «макроекономічне планування»?
13. У чому полягає сутність директивного та індикативного планування?
14. Охарактеризуйте Державні програми економічного і соціального розвитку (ДПЕСР) України як форми макроекономічного планування в Україні.
15. Охарактеризуйте принципи макроекономічного планування.
16. Яким чином класифікуються показники макроекономічних планів?
17. У чому полягає сутність балансового методу планово-економічних розрахунків?
18. Яким чином класифікуються баланси?
19. У чому полягає сутність нормативного методу планово-економічних розрахунків?
20. Що таке «нормативи місткості» та «нормативи витрат», як вони використовуються в практиці планово-економічних розрахунків?
21. Яким чином побудовано систему норм і нормативів?
22. Охарактеризуйте структуру ДПЕСР України.

ТЕМА 3. ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. У чому полягають функції підприємств (установ, організацій) СЗДУ?
2. Які методи оцінювання ефективності використовуються у суспільному (державному) секторі економіки?
3. За рахунок яких джерел фінансуються установи СЗДУ?
4. Охарактеризуйте кошторис доходів і видатків установ СЗДУ.

5. Що таке «державні потреби в продукції (товарах, роботах, послугах)»?
6. Що таке «державне замовлення»?
7. Охарактеризуйте матеріальні баланси.
8. Що таке «державний контракт»?
9. Які функції замовників і виконавців державних замовлень?
10. Яким чином здійснюється чергування етапів конкурсного відбору виконавців державних замовлень?

ТЕМА 4. СТРУКТУРНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Які структурні співвідношення характерні для економіки України?
2. У чому полягає сутність пасивної та активної структурної політики?
3. Що таке «пріоритети структурної політики»?
4. Які стратегії застосовується до пріоритетних і непріоритетних елементів структури?
5. Які критерії застосовуються для визначення пріоритетних галузей економіки?
6. Що таке «інвестиції»?
7. Що таке «інвестиційна діяльність»?
8. Хто є суб'єктами інвестиційної діяльності?

ТЕМА 5. НАУКОВО – ТЕХНІЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. У чому полягає сутність простого внутрішньоорганізаційного, простого міжорганізаційного та розширеного інноваційних процесів?
2. Яким чином класифікуються інновації?
3. Розкрийте зміст етапів (фаз) поширення інновацій.
4. У чому полягає сутність екстерналій від інноваційної діяльності?
5. Що належить до методів державного регулювання інноваційних процесів?

ТЕМА 6. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Хто приймає рішення про банкрутство підприємства?
2. У чому полягає сутність дерегулювання підприємництва?
3. У чому полягає сутність регуляторної реформи в Україні?
4. У чому полягає сутність формування інституційних засад державної підтримки підприємництва?

ТЕМА 7. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Що означає спеціальний режим для іноземних суб'єктів ЗЕД на території України?
2. У чому полягає сутність адміністративних методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
3. У чому полягає сутність економічних методів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
4. У чому полягає сутність політики вільної торгівлі?
5. У чому полягає сутність політики протекціонізму?

ТЕМА 8. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН ТА ІНФЛЯЦІЇ.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. У чому полягає сутність прямих методів державного регулювання цін?
2. У чому полягає сутність опосередкованих методів державного регулювання цін?
3. Охарактеризуйте типові цілі державного регулювання цін і механізм досягнення їх.
4. У чому полягає мета, сутність та які наслідки введення граничних рівнів рентабельності?
5. У чому полягає сутність запровадження механізму декларування цін?
6. Які фактори інфляції?

ТЕМА 9. РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Яка роль державної фінансової політики в економічному розвитку регіонів?
2. Що належить до муніципальних фінансів?
3. Які основні функції місцевих бюджетів?
4. За рахунок яких джерел формуються доходи місцевих бюджетів?
5. Що таке «регульовальні доходи місцевих бюджетів»?
6. Що таке «власні доходи місцевих бюджетів»?
7. Які є місцеві податки і збори?

ТЕМА 10. СУСПІЛЬНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Який зміст зведеного балансу трудових ресурсів?
2. Який зміст балансу ринку праці?
3. У чому полягає сутність державної політики в сфері зайнятості населення?
4. Що таке «зайнятість населення»?
5. Що таке «безробіття»?

ТЕМА 11. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Завдання 1.

Дайте розгорнуту відповідь на питання.

1. Охарактеризуйте державне управління у сфері охорони навколишнього природного середовища.
2. Який зміст екологічних процедур (екологічної експертизи, моніторингу стану довкілля, державної екологічної інспекції)?
3. За рахунок яких джерел здійснюється фінансування природоохоронних заходів?
4. Стандартизація і нормування в екологічній сфері.
5. Екологічні цільові комплексні програми.
6. Кадастри природних ресурсів.
7. Економічний механізм забезпечення природоохоронної діяльності в Україні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Конституція України
2. Бюджетний кодекс України. – К., 2012.
3. Господарський кодекс України. – К., 2012.
4. Митний кодекс України. – К., 2014.
5. Албегова И. М., Емцов Р. Г., Холопов А. Г. Государственная экономическая политика. – М., 2015.
6. Державне регулювання підприємницької діяльності: Навч. посібник / С.М.Чистов, А.Е.Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. – К., 2013.
7. Дідківська Л.І., Головка Л.С. Державне регулювання підприємницької діяльності. - К., 2014.
8. Мельник А., Крупка М., Залога З., Державне регулювання підприємницької діяльності: Підручник. – Львів, 2012.
9. Ходов Л. Г. Основы государственной экономической политики. - М., 2015.

Додаткова

1. Абалкин Л. Роль государства в становлении и регулировании рыночной экономики // Вопросы экономики. – 2015 - №6.
2. Абросимова И. В. Государственная региональная инвестиционная политика как основа социально-экономической стабилизации регионов // Социология власти. – 2014- №2.
3. Василик О. Д. Державні фінанси України: Навч. посібник. - К., 2013.
4. Герасимчук В. Г. Маркетинг: теорія і практика. - К., 2014.
5. Государственное регулирование экономики и социальный комплекс: Учеб. пособие для вузов / Под ред. Т. Г. Морозовой, В. А. Пикулькина. - М., 2015.
6. Гуревичев М. М. Государственное регулирование в условиях рыночной экономики. - Харьков, 2013.
7. Дежина И., Леонов И. Экономико-правовое обеспечение коммерциализации интеллектуальной собственности // Вопросы экономики. – 2013. - №10.
8. Заболоцький Б. Ф., Кокошко М.Ф., Смовженко Т.С. Економіка України. - Львів, 2014.
9. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег.- М., 1978.
10. Кузнецова Н. В. Регулирование внешнеэкономической деятельности в Украине: Практ. пособие. - К., 2015
11. Мельник А. Ф. Державне регулювання підприємницької діяльності перехідного періоду. Світовий досвід і проблеми України.- Тернопіль, 2015.
12. Науменко В., Панасюк Б. Впровадження методів прогнозування і планування в умовах ринкової економіки. – К., 2015.

13. Основи економічної теорії: політ економічний аспект / Відп. ред. Г.М. Климко. – К., 2012.
14. Радіонова І. Макроекономіка та економічна політика. – К., 2016.
15. Структурна перебудова економіки України: основні напрями та пріоритети / За ред. М. М. Якубовського.- К., 2014.
16. Філіпенко А. С. Світова економіка. - К., 2011.
17. Якокка Л. Кар'єра менеджера.- М., 2011.